

УДК 657.37

О. В. Будько,
к. е. н., доцент, Дніпродзержинський державний технічний університет, м. Кам'янське

ОБЛІК СОЦІАЛЬНО ВІДПОВІДАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЯК ІНФОРМАЦІЙНА ОСНОВА УПРАВЛІННЯ СТАЛИМ РОЗВИТКОМ ПІДПРИЄМСТВА

O. Budko,
Ph.D., associate Professor, Dneprodzerzhinsk State technical university, Kamenskoe

ACCOUNTING FOR SOCIALLY RESPONSIBLE ACTIVITIES AS AN INFORMATION BASIS FOR SUSTAINABILITY MANAGEMENT COMPANY

У статті висвітлено теоретичні аспекти концепції соціально відповідального бізнесу, принципи на яких вона базується. На цій основі визначено поняття соціально відповідальної діяльності та розкрито мету обліку соціально відповідальної діяльності, завдання, предмет, об'єкти та суб'єкти. Розроблено матрицю соціально відповідальної діяльності, яка забезпечить визначення соціально значимих операцій. Запропоновано робочий план рахунків, який дозволить формувати показники, що будуть характеризувати ефективність соціально відповідальної діяльності.

The theoretical aspects of the concept of socially responsible business and the principles on which it is based have defined in this article. The concept of socially responsible business and the purpose of accounting socially responsible activities, tasks, object, objects and subjects have revealed on this basis. The matrix of socially responsible activities that provide definition of socially significant operations has developed. A work plan accounts, which will form the indicators that will characterize the effectiveness of socially responsible activities has proposed.

Ключові слова: соціально відповідальний бізнес, соціально відповідальна діяльність, облік, сталий розвиток.

Key words: socially responsible business, socially responsible activities, Accounting, sustainable development.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Розвиток національної економіки, інтеграція України в світовий економічний простір обумовлює виникнення ряду проблем, вирішення яких передбачає необхідність вибору ефективних методів управління суб'єктами господарювання, які б забезпечували реалізацію концепції сталого розвитку. Концепція сталого розвитку нерозривно пов'язана з концепцією соціальної відповідальності бізнесу. Впровадження принципів соціальної відповідальності у практику діяльності вітчизняних підприємств обумовлює необхідність у

здійсненні оцінки ефективності соціально відповідальної діяльності як основи сталого розвитку підприємства. Таку оцінку про кожний вид діяльності суб'єкта господарювання забезпечить повна та достовірна інформація, яка формується в системі бухгалтерського обліку. Отже, підприємство зацікавлене в такій системі бухгалтерського обліку, яка б висвітлювала результати економічної, екологічної і соціальної діяльності та сприяла реалізації заходів управлінського характеру задля досягнення довготривалого сталого розвитку підприємства.

Таблиця 1. Визначення поняття "соціальна відповідальність бізнесу" ("корпоративна соціальна відповідальність")

Джерело (автор)	Визначення
Стандарт соціальної відповідальності ISO 26000 [8]	Соціальна відповідальність – це відповідальність організації за вплив її рішень та діяльності на суспільство та навколишнє середовище через прозору та етичну поведінку, що сприяє сталому розвитку, враховуючи здоров'я та добробут суспільства; враховує очікування зацікавлених сторін та відповідає діючому законодавству; узгоджується з міжнародними нормами поведінки та інтегрована в діяльність всієї організації
Всесвітня рада зі сталого розвитку [10]	Корпоративна соціальна відповідальність – постійне зобов'язання бізнесу сприяти усталеному економічному розвитку, працюючи з робітниками, їхніми сім'ями, місцевою громадою та суспільством у цілому для поліпшення якості їхнього життя
Зелена книга Європейського Союзу [3]	Соціальна відповідальність бізнесу – інтеграція соціальних та екологічних аспектів у щоденну комерційну діяльність підприємств та в їхню взаємодію з зацікавленими сторонами на добровільній основі
Боуен Г. [13, с. 6]	Соціальна відповідальність бізнесу – це реалізація тієї політики, прийняття таких рішень, або дотримання такої лінії поведінки, яка була б бажана з позиції цілей та цінностей суспільства
Керролл А. [14, с. 500]	Корпоративна соціальна відповідальність відповідність економічним, правовим, етичним та дискреційним очікуванням, які висуваються суспільством організації у цей час
Котлер Ф. [7, с. 17]	Корпоративна соціальна відповідальність – це вільний вибір компанії на користь зобов'язання підвищувати добробут суспільства, реалізуючи відповідні підходи до ведення бізнесу і виділяючи корпоративні ресурси
Колот А.М. [4, с. 6]	Рациональний відгук організації на суперечливі очікування заінтересованих сторін (стейкхолдерів), спрямований на стійкий розвиток компанії. Це відповідальність тих, хто приймає бізнес-рішення, перед тими, на кого ці рішення націлені. За своєю суттю корпоративна соціальна відповідальність – це імplementований у корпоративне управління певний вид соціальних зобов'язань (здебільшого добровільних) перед працівниками, партнерами, інститутами громадського суспільства і суспільством у цілому

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ПУБЛІКАЦІЙ, ВИДІЛЕННЯ НЕ ВИРІШЕНИХ РАНІШЕ ЧАСТИН ЗАГАЛЬНОЇ ПРОБЛЕМИ

Питання соціальної відповідальності бізнесу у своїх працях висвітлювали вітчизняні та зарубіжні вчені: Г. Боуен, З.І. Галушка, О.А. Грیشнова, А. Керролл, А.М. Колот, Ф.Котлер, І.Ф. Комарницький, М.О. Кужелєв, Ю.М. Петрушенко, Н.А. Супрун, М. Фрідмен, Н.М. Шмиголь.

Суттєвий внесок у дослідження проблем формування обліково-аналітичного забезпечення системи управління підприємства, теорії та методології соціальної звітності зробили такі вчені, як М.І. Бондар, Д.О. Грицишен, І.В. Жиглей, І.В. Замула, В.С. Карагод, Л.М. Кіндрацька, С.Я. Король, Н.М. Малюга, О.А. Лаговська, С.О. Левицька, О.М. Харитонова. Віддаючи належне науковим доробкам вчених у дослідження різних аспектів організації та методології обліку соціально відповідальної діяльності, слід водночас зазначити, що проблеми, пов'язані з обліком соціально відповідальної діяльності, як основи сталого розвитку, потребують подальшого дослідження, що забезпечить формування інформаційної бази для управлінських рішень щодо внутрішньої та зовнішньої діяльності підприємства.

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ

Метою статті є дослідження теоретичних основ концепції соціальної відповідальності бізнесу та визначення облікових аспектів соціально відповідальної діяльності як інформаційної основи сталого розвитку підприємства.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

Стратегія сталого розвитку "Україна-2020" визначає напрями та пріоритети розвитку України на період до 2020 року відносно чотирьох векторів руху: сталий розвиток країни; безпека держави, бізнесу та громадян; відповідальність і соціальна справедливість; гордість за Україну в Європі та світі. Метою реформ визначено до-

сягнення європейських стандартів життя та гідного місця України в світі.

Досягнення визначених цілей потребує вирішення, в тому числі, складних соціальних та екологічних питань як на рівні держави, так і на рівні підприємства. Реалізація принципів сталого розвитку має базуватися на концепції соціальної відповідальності бізнесу. Саме це намагалися довести науково виваженими аргументами вітчизняні вчені стверджуючи, що "для забезпечення стійкого розвитку соціальна відповідальність бізнес-організацій має не менше значення, ніж розвинута економічна інфраструктура, політична стабільність чи втілення у життя проектів інноваційного розвитку" [5, с. 72]. Оскільки дослідженню сутності соціальної відповідальності бізнесу, механізмів її реалізації, управлінню приділяється чимало уваги, тому існує ряд визначень соціальної відповідальності бізнесу (корпоративної соціальної відповідальності) (табл. 1).

Підходи до визначення поняття "соціально відповідального бізнесу" передбачають загальну мету підприємства у вигляді максимального внеску у сталий розвиток. При цьому соціальна відповідальність бізнесу має базуватися на таких принципах, як підзвітність (підприємство повинно бути підзвітним за його вплив на суспільство та довкілля); прозорість (підприємству слід бути прозорим у свої рішеннях та діях, які впливають на суспільство та навколишнє середовище. При цьому підприємство повинно мати інформацію, яка є готовою для використання, зрозумілою для тих, на кого впливають або можуть впливати його дії. Така інформація повинна бути своєчасною та обґрунтованою, представлена у чіткій та об'єктивній формі щоб дати змогу зацікавленим сторонам правильно оцінити вплив рішень та дій на їх власні інтереси); етична поведінка (підприємству слід будувати свою поведінку на засадах чесності, рівності та добросовісності); повага до інтересів зацікавлених сторін (підприємству слід поважати, брати до уваги та відповідати інтересам зацікавлених сторін); повага до верховенства права (діяльність підприємства повинна відповідати законним вимогам юрисдикцій, функціонування його зв'язків повинно відбуватися в межах

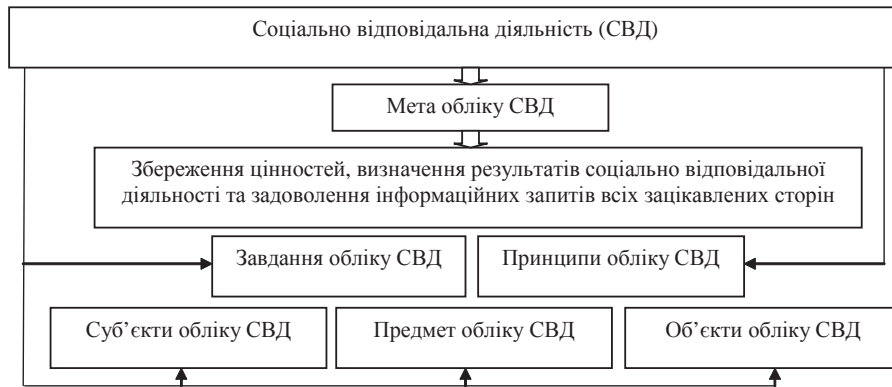

Рис. 1. Система обліку соціально відповідальної діяльності

наявних та відповідних правових норм); повага до міжнародних норм поведінки (підприємство повинно поважати міжнародні норми поведінки, дотримуючись принципу поваги до верховенства права).

Концепція соціально відповідального бізнесу реалізується через ведення соціально відповідальної діяльності. Так, дослідження показують, що підприємства різних сфер діяльності, які застосовують практику соціально відповідального бізнесу діють ефективніше — існує позитивний зв'язок між соціально відповідальним бізнесом та фінансовою ефективністю корпорації [12, с. 214]. Така позитивна залежність реалізується завдяки вмiлому використанню інструментів управління соціально відповідального бізнесу, серед яких виділяють соціальні інвестиції, соціальне партнерство, корпоративні комунікації та соціальну звітність. Це не тільки стабілізує поточну ситуацію, забезпечуючи непрямий дохід, але й обумовлює стійке зростання показників ефективності підприємства у довгостроковій перспективі. Соціально відповідальна діяльність дозволяє збільшити прибуток, прискорити темпи зростання; скоротити операційні витрати (наприклад, за рахунок скорочення відходів виробництва або їх переробки, збільшення ефективності використання електроенергії або продажу перероблених матеріалів); покращити бренд і репутацію, що допоможе розвинути і відкрити нові ринки та напрями бізнесу; підвищити обсяги продажу, лояльність клієнтів (знання ними, що продукція вироблена з розумінням відповідальності по відношенню до навколишнього середовища); збільшити продуктивність і якість продукції; підвищити конкурентоспроможність.

Відповідно до норм Глобального договору рівень соціально відповідальної діяльності оцінюється за показниками: економічної результативності, екологічної результативності, результативності організації праці, результативності у сфері прав людини, результативності взаємодії із суспільством, результативності у сфері відповідальності за продукцію [15]. Саме ці показники формують інформаційну основу управління сталим розвитком.

За цих умов необхідна інформаційна система, яка з одного боку, буде надавати інформацію про можливості здійснення тих чи інших витрат, пов'язаних з реалізацією завдань соціально відповідального бізнесу, а з іншого боку, буде відображати результати таких ініціатив. Основу такої інформаційної системи складає система бухгалтерського обліку соціально відповідальної

діяльності. Для побудови системи обліку соціально відповідальної діяльності слід визначитися з її поняттям. Соціально відповідальна діяльність — це діяльність суб'єкта господарювання, спрямована на задоволення інтересів всіх груп зацікавлених осіб з метою досягнення максимально позитивних економічних, екологічних і соціальних результатів. Це визначення дає можливість зробити висновок, що при досягненні позитивного тільки економічного, екологічного або соціального результату діяльність не може вважатися соціально відповідальною. Виходячи з цього, діяльність є соціально відповідальною, якщо вона одночасно:

- 1) спрямована на отримання економічних вигод (вигоди можуть бути як матеріальними, так і нематеріальними: наприклад, благодійність не приносить матеріального прибутку, але вона підвищує репутацію та покращує імідж підприємства);
- 2) спрямована на покращання навколишнього середовища (супроводжується збереженням навколишнього середовища);
- 3) має соціальний характер (враховує інтереси всіх груп зацікавлених осіб на всіх рівнях: макро-, мезо- та макrorівні).

Принципи соціально відповідальної діяльності повинні базуватися на принципах соціально відповідального бізнесу та застосовуватися у діяльності будь-якого суб'єкта господарювання незалежно від форми власності, масштабів і профілю діяльності, території розміщення. До принципів слід віднести взаємну моральну та матеріальну вигоду, відкритість, добровільність, значимість, недопущення конфліктів, системність [2, с. 173].

Облік соціально відповідальної діяльності — це процес формування систематизованих, корисних даних з метою складання звітності, яка характеризує діяльність суб'єкта господарювання, спрямована на вирішення соціальних і екологічних завдань. Одним із стандартів, які використовуються в міжнародній практиці визначення підходів до постановки обліку соціальної відповідальності та складання корпоративної соціальної звітності, є стандарт AA 1000 "AccountAbility" [9]. Цей стандарт містить ефективні інструменти щодо складання звітності в сфері сталого розвитку та нефінансового аудиту, є базою для планування, виконання, оцінки, інформування та нефінансової перевірки якості взаємодії із зацікавленими сторонами. На основі критеріїв якості звітності, які подані в цьому стандарті, сформульовані принципи складання корпоративної соціальної

Таблиця 2. Матриця соціально відповідальної діяльності

Операційна діяльність	Діяльність, яка пов'язана з виробництвом і реалізацією продукції (робіт, послуг)	Діяльність, яка пов'язана з виробництвом і реалізацією соціально значимої продукції (робіт, послуг)	Діяльність, яка пов'язана з виробництвом і реалізацією екологічно безпечної продукції (робіт, послуг)
Інвестиційна діяльність	Інвестиції у виробництво	Інвестиції в об'єкти соціальної сфери	Інвестиції в об'єкти природоохоронного призначення
Фінансова діяльність	Діяльність, яка призводить до зміни розміру і складу власного та позикового капіталу	Діяльність, яка призводить до зміни розміру і складу власного та позикового капіталу, пов'язаних із соціальною діяльністю	Діяльність, яка призводить до зміни розміру і складу власного та позикового капіталу, пов'язаних із екологічною діяльністю
	Основні бізнес-процеси	Соціальна діяльність	Екологічна діяльність

Джерело: побудовано на підставі [11].

звітності: принцип змістовності та нейтральності, порівнянності, закінченості (повноти інформації), регулярності та своєчасності, послідовності, комунікації, якості та обов'язковості зовнішньої перевірки, неперервного удосконалення. Саме ці принципи є основними параметрами якості, на яких повинен будуватися облік соціально відповідальної діяльності.

Побудова системи обліку соціально відповідальної діяльності передбачає визначення мети, завдань, принципів, суб'єктів, предмету та об'єктів (рис. 1).

Метою обліку соціально відповідальної діяльності є збереження цінностей, визначення результатів соціально відповідальної діяльності та задоволення інформаційних запитів всіх зацікавлених сторін. Завдання бухгалтерського обліку соціально відповідальної діяльності визначаються виходячи з мети та на підставі загальних завдань. До них слід віднести:

1) здійснення безперервного суцільного, взаємопов'язаного та документального спостереження за економічними, екологічними та соціальними процесами та явищами на підприємстві;

2) забезпечення достовірною та своєчасною інформацією внутрішніх і зовнішніх користувачів про господарські процеси та явища, що здійснювалися та відбувалися на підприємстві, про наявність і стан господарських засобів та їх джерел;

3) формування інформаційної бази для планування, стимулювання, організації, регулювання, аналізу і контролю соціально відповідальної діяльності підприємства.

До суб'єктів обліку соціально відповідальної діяльності слід віднести господарюючих суб'єктів, що забезпечують соціально відповідальну діяльність.

Предметом обліку соціально відповідальної діяльності є факти господарської діяльності, які характеризують стан та використання ресурсів підприємства, процесів, їх результатів, формування інформації фінансового характеру для внутрішніх та зовнішніх користувачів. Предмет обліку охоплює всю господарську діяльність, яка визнається соціально відповідальною.

Об'єкти бухгалтерського обліку соціально відповідальної діяльності слід поділити на 2 групи: об'єкти, які забезпечують господарську діяльність (господарські засоби та їх джерела) та об'єкти, які складають господарську діяльність (господарські процеси та їх результати).

Важливим об'єктом бухгалтерського у розрізі соціальних ініціатив є витрати, які виникають у ході виконання завдань соціально відповідальної діяльності:

1) розвиток персоналу — навчання і професійний розвиток, застосування мотиваційних схем оплати праці; надання співробітникам соціального пакету; створення умов для відпочинку та дозвілля;

2) охорона здоров'я і безпека праці — це напрям соціальних програм підприємства, які забезпечують створення та підтримку додаткових по відношенню до законодавчо закріплених норм охорони здоров'я та умов безпеки на робочих місцях (охорона праці та техніка безпеки; підтримка санітарно-гігієнічних умов праці; профілактика професійних захворювань; забезпечення працівників спеціальним харчуванням та одягом, медичний огляд тощо);

3) якість продукції — витрати на попередження випуску продукції незадовільної якості, контроль і оцінку якості продукції, виправлення браку у виробництві;

4) природоохоронна діяльність та ресурсозбереження — здійснюється за ініціативи підприємства з метою скорочення шкідливого впливу на навколишнє середовище (програми з економного споживання природних ресурсів, повторного використання і утилізація відходів, попередження забруднення навколишнього середовища, організація екологічно безпечного виробничого процесу);

5) здійснення соціальних ініціатив на користь громади — соціальні програми та акції підтримки незахищених верств населення, підтримка збереження і розвиток житлово-комунального господарства та об'єктів культурного та історичного призначення, спонсорування місцевих культурних, освітніх та спортивних організацій та заходів, підтримка соціально значимих досліджень підприємств, участь у благодійних акціях;

6) соціально відповідальна реструктуризація — це напрям соціальних програм компанії, які покликані забезпечити проведення реструктуризації соціально відповідальним способом, перш за все, в інтересах персоналу компанії (зазвичай здійснюються інформаційні кампанії, які висвітлюють майбутні структурні зміни, заходи з професійної перепідготовки, сприяння в працевлаштуванні, компенсаційні виплати працівникам, які потрапили під скорочення);

7) добросовісна ділова практика — має на меті сприяти впровадженню та поширенню добросовісної ділової практики між постачальниками, бізнес-партнерами і клієнтами компанії.

Суму витрат на здійснення таких соціальних ініціатив, а також їх результативність можна отримати лише на підставі ґрунтовної інформації. Тому система бухгалтерського обліку має формувати інформацію про вартісну оцінку витрачених ресурсів підприємства на соці-

Таблиця 3. Робочий план рахунків для обліку соціально відповідальної діяльності

Код та назва рахунка (субрахунка)	Аналітичні рахунки за видами діяльності		
	Основні бізнес-процеси	Соціальна діяльність	Екологічна діяльність
23 «Виробництво»	231	232	233
39 «Витрати майбутніх періодів»	391	392	393
441 «Прибуток нерозподілений»	4411	4412	4413
442 «Непокриті збитки»	4421	4422	4423
901 «Собівартість реалізованої готової продукції»	9011	9012	9013
92 «Адміністративні витрати»	921	922	923
93 «Витрати на збут»	931	932	933
701 «Дохід від реалізації готової продукції»	7011	7012	7013
791 «Результат операційної діяльності»	7911	7912	7913
791 «Результат фінансових операцій»	7921	7922	7923
791 «Результат іншої діяльності»	793	7932	7933

Джерело: витяг за основними рахунками, які характеризують виробництво і реалізацію готової продукції та результати діяльності підприємства.

альні ініціативи та отримані доходи від них. Значення такої інформації посилюється також і необхідністю складання соціальної звітності.

При цьому виникає проблема, як отримати необхідну інформацію про те, чи здійснює підприємство соціально відповідальну діяльність і наскільки вона є ефективною. Ряд вчених розглядають можливість отримати інформацію про соціально відповідальну діяльність за допомогою соціального обліку [1; 6]. При цьому визнання соціального обліку, як окремого виду в системі бухгалтерського обліку, є однією з проблем. З одного боку, передумовою виникнення соціального обліку як виду бухгалтерського обліку є необхідність складання корпоративної соціальної звітності, з іншого боку, для цих цілей можливим є використання системи бухгалтерського обліку. Окремою також є думка щодо виокремлення екологічного обліку як облікової системи, призначеної для формування облікових показників, які характеризують екологічну діяльність, а також відособлення сум асигнувань на її здійснення. Проте і соціальний, і екологічний облік слід розглядати як розширення меж традиційного бухгалтерського обліку, яке пов'язано з необхідністю формування показників про соціально відповідальну діяльність та їх відображення у звітності, а також необхідністю виокремлення витрат, пов'язаних із соціально відповідальною діяльністю, значна частка яких відноситься до екологічних.

Таким чином, для отримання даних про економічні, екологічні та соціальні наслідки діяльності підприємства необхідна єдина інформаційна база, основою якої є облік соціально відповідальної діяльності. Формування такої інформації може відбуватися на підставі матриці соціально відповідальної діяльності (табл. 2).

За допомогою матриці можна визначити соціально значимі господарські операції. При цьому можливим є і те, що одна господарська операція може торкатися різних аспектів діяльності підприємства. Соціальне значення операцій може бути як прямим, так і непрямим. Так, наприклад, модернізація основних засобів природоохоронного призначення має пряме відношення до формування показників корпоративної соціальної звітності та характеризує економічні результати діяльності (зниження витрат), екологічну безпеку (раціональне користування природними ресурсами) та непряме відношення до соціальних показників (соціальне партнерство з місцевими органами влади) [1, с. 45]. Крім того, продукція, яку виробляє підприємство за основ-

ним видом діяльності може мати одночасно соціальне значення та бути екологічно безпечною.

На базі побудованої матриці слід розробити робочий план рахунків, який акумулює в собі можливість формування інформації в розрізі економічної, екологічної та соціальної діяльності (табл. 3). Аналітичні можливості Плану рахунків дозволяють розкрити соціальний аспект обліку господарських операцій.

Така побудова синтетичного та аналітичного обліку соціально відповідальної діяльності забезпечить визначення показників, які будуть характеризувати її ефективність. При розробці робочих планів рахунків слід керуватися принципами перевищення отриманих вигід над витратами щодо ведення бухгалтерського обліку. Проте очевидно, що саме це стане основою створення інформаційної бази про економічну, екологічну та соціальну діяльність суб'єкта господарювання.

Факти господарського життя, які не мають грошової оцінки (емісія парникових газів, використання природних ресурсів, ступінь забруднення навколишнього середовища) слід відображати на позабалансових рахунках або окремими записами. Соціальна спрямованість робочого плану рахунків має бути висвітлена в наказі про облікову політику підприємства.

ВИСНОВКИ

Таким чином, концепція соціально відповідальної діяльності та принципи, на яких вона базується, дозволяють визначити соціально відповідальну діяльність як діяльність суб'єкта господарювання, спрямовану на задоволення інтересів всіх груп зацікавлених осіб з метою досягнення максимально позитивних економічних, екологічних і соціальних результатів.

Переваги ведення соціально відповідальної діяльності обумовлюють необхідність побудови і розвитку системи обліку соціально відповідальної діяльності, яка передбачає чітке визначення його мети та завдань, принципів, предмету, об'єктів та суб'єктів обліку. Предмет, об'єкти та суб'єкти визначаються в межах бухгалтерського обліку, інформаційна зона якого за рахунок визначення поняття соціально відповідальної діяльності є більш широкою, що підтверджує побудова матриці соціально відповідальної діяльності. При цьому для розширення аналітичних інформаційних можливостей системи обліку доцільним є ведення додаткових аналітичних рахунків, на яких буде накопичуватися інформація про соціально відповідальну діяльність як у розрізі видів

діяльності згідно положень (стандартів) бухгалтерського обліку, так і в розрізі напрямів соціально відповідального бізнесу. Це дозволить також отримувати інформацію для формування соціальної звітності, що забезпечить всіх зацікавлених сторін необхідною інформацією про соціально відповідальну діяльність суб'єкта господарювання і полегшить процес формування нефінансової соціальної інформації.

Література:

1. Алигаджиева Е.М. Постановка социального учета / Е.М. Алигаджиева // Экономический анализ: теория и практика. — 2008. — № 21. — С. 40—50.
2. Жиглей І.В. Соціально відповідальна діяльність: поняття, складові та передумови відображення у системі бухгалтерського обліку / І.В. Жиглей // Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. — 2012. — Вип. 3 (24). — С. 170—174.
3. Зелена книга Європейського Союзу [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://www.rsppenergy.ru/main/static.asp?art_id=1552
4. Колот А.М. Корпоративна соціальна відповідальність і проблеми її сприймання суспільством / А.М. Колот // Соціально-трудова відносина: теорія та практика. — 2013. — Вип. 2 (6). — С.6—14.
5. Колот А.М. Корпоративна соціальна відповідальність: сучасна філософія, проблеми засвоєння / А.М. Колот // Економіка України. — 2014. — № 3 (628). — С. 70—82.
6. Король С.Я. Теоретичні засади соціального обліку / С.Я. Король. — Облік і фінанси. — 2016. — № 2 (72). — С. 29—34.
7. Котлер Ф. Корпоративна соціальна відповідальність. Як зробити якомога більше добра для вашої компанії та суспільства / Пер.з англ. С. Яринич / Ф.Котлер, Н.Лі. — К.: Стандарт, 2005. — 302 с.
8. Міжнародний стандарт ІСО 26000 "Управління соціальною відповідальністю" [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.iso.org/iso/catalogue>
9. Міжнародний стандарт АА 1000 "AccountAbility" [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.iso.org/iso/catalogue>
10. Офіційний сайт Всесвітньої ради бізнесу зі сталого розвитку (WBCSD) [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.wbcd.org/work-program/business-role/previous-work/corporate-social-responsibility.aspx>
11. Харитоновна Е.Н. Управление социально ответственной деятельностью промышленных предприятий (на примере черной металлургии): автореф. дис. на соискание науч. степени доктора экон. наук: 08.00.05 "Экономика и управление народным хозяйством"; 08.00.12 "Бухгалтерский учет, статистика" / Е.Н. Харитоновна. — Москва, 2009. — 42 с.
12. Шмиголь Н.М. Впровадження елементів корпоративної соціальної відповідальності в систему управління підприємством: стратегії, дохід, ефективність / Н.М. Шмиголь // Вісник Запорізького національного університету. — 2009. — № 1 (4). — С. 212—216.
13. Bowen Howard R. Social Responsibilities of the Businessman / H.R. Bowen. — N.Y.: Harper & Row, 1953. — 298 p.

14. Carroll A.B. A three-dimensional conceptual model of corporate performance / A.B. Carroll // Academy of Management Review. — 1979. — Vol. 4. — P. 497—505.
15. Globalcompact [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://http://unglobalcompact.org>

References:

1. Aligadzheva, E.M. (2008), "Raising of social accounting", *Ekonomicheskij analiz: teorija i praktika*, vol. 21, pp. 40—50.
2. Zhyhlei, I.V. (2012), "Socially responsible activity: concept, constituents and pre-conditions of reflection in the system of record-keeping", *Problemy teorii ta metodologii bukhalters'koho obliku, kontroliu i analizu*, vol. 3 (24), pp. 170—174.
3. Green book of European Union (2016), available at: www.rsppenergy.ru/main/static.asp?art_id=1552 (Accessed 16 August 2016).
4. Kolot, A.M. (2013), "Corporate social responsibility and problems of its perception by society", *Sotsial'no-trudovi vidnosyny: teoriia ta praktyka*, vol. 2 (6), pp. 6—14.
5. Kolot, A.M. (2014), "Corporate social responsibility: modern philosophy, problems of assimilation", *Ekonomika Ukrainy*, vol. 3 (628), pp. 70—82.
6. Korol, S.Ya. (2016), "Theoretical Grounds of Social Account", *Oblik i finansy*, vol. 2 (72), pp. 29—34.
7. Kotler, F. (2005), *Korporativna sotsial'na vidpovidal'nist'. Yak zrobyty yakomoha bil'she dobra dlia vashoi kompanii ta suspil'stva* [Corporate social responsibility. How to do as many as possible the good for your company and society], Standart, Kyiv, Ukraine.
8. International standard of ISO of a 26000 "Management social responsibility", available at: www.iso.org/iso/catalogue (Accessed 14 September 2016).
9. International standard AA 1000 "AccountAbility", available at: www.iso.org/iso/catalogue (Accessed 18 September 2016).
10. World advice of business is from steady development (2016), "The official site of World advice of business is from steady development", available at: www.wbcd.org/work-program/business-role/previous-work/corporate-social-responsibility.aspx (Accessed 29 August 2016).
11. Kharitonova, E.N. (2009), "A management is social responsible activity of industrial enterprises (on the example of ferrous metallurgy)", Ph.D. Thesis, Economy and management a national economy, Accounting, statistics, Moscow, Russia.
12. Shmyhol', N.M. (2009), "Implementation of the elements of corporate social responsibility in the governance of the enterprise: strategy, revenue, efficiency", *Visnyk Zaporiz'koho natsional'noho universytetu*, vol. 1 (4), pp. 212—216.
13. Bowen Howard, R. (1953), *Social Responsibilities of the Businessman*, N.Y.: Harper & Row
14. Carroll, A.B. (1979), "A three-dimensional conceptual model of corporate performance", *Academy of Management Review*, vol. 4 (4), pp. 497—505.
15. Globalcompact (2016), "The official website Globalcompact", available at: <http://unglobalcompact.org> (Accessed 25 September 2016).

Стаття надійшла до редакції 23.10.2016 р.